

Per Wallsten
Nationalparkschef
Tel 070-249 81 92
Per.wallsten@tyresta.se

2018-06-15

Dnr Ty 2018-12

Stockholms stad
Fastighetsnämnden
105 35 Stockholm

Om eventuell försäljning av Åvafastigheterna i Tyresta naturreservat

Bakgrund

Stiftelsen Tyrestaskogen förvaltar på Naturvårdsverkets och Länsstyrelsens uppdrag Tyresta nationalpark och naturreservat, belägna i Haninge och Tyresö kommuner. Vårt ansvar är att bevara och utveckla Tyrestas nationella, regionala och lokala naturvårds- och friluftslivsvärden. I vår styrelse finns ledamöter från staten och berörda kommuner. Stockholms stad representeras av Gunnar Björkman (S) och Bengt Carlsson (M).

Tyresta med Åva köptes av Stockholm stad redan på 1940-talet för att säkra tillgång till ett friluftsområde i stadens närområde för stockholmarna. Staden har sedan dess värnat och föredömligt skött området, till stor nytta för dess invånare och naturvården.

Vi konstaterar att en försäljning av Åvaområdet nu åter utreds. Stiftelsen är oroad över de konsekvenser en eventuell försäljning kan medföra. Det gäller särskilt Åva gård med tillhörande marker, vilken har en central roll för förvaltningen av naturreservatet.

Mycket höga värden i Åvaområdet

1. Åva är ett flitigt utnyttjat *friluftsområde för närrekreation*. Det är liksom övriga Tyresta av riksintresse för naturvård och friluftsliv. Tyresta ingår i en av Stockholms gröna kilar, med förgreningar in mot innerstaden. I Åvaområdet finns vandringsleder, skidspår och anlagda rastplatser, husvagnscamping, scoutstugebyar, båtklubbar, ett attraktivt sportfiske m.m. Upplevelsevärdena i det betade natur- och kulturlandskapet är mycket höga.
2. De *biologiska* värdena är av högsta nationella klass, särskilt i det kustnära kulturlandskapet. Åvaån, centralt i området, hyser en unik havsöringsstam.
3. *Åva gård* har en nyckelfunktion för att upprätthålla naturvärdena i stora delar av Tyresta naturreservat, vilket kräver en naturvårdsanpassad betesdrift.
4. Åvaområdet gränsar till Tyresta nationalpark och ingår i sin helhet i Tyresta *naturreservat*. Det innebär starka restriktioner för markanvändningen, utifrån reservatets syfte att bevara naturmarkerna i "väsentligen orört tillstånd" och att "bibehålla och vårda kulturmarkerna" samtidigt som tillgängligheten för friluftslivet ska tillgodoses. Markanvändningen styrs av reservatets föreskrifter och skötselplan, beslutade av Länsstyrelsen.

Fortsatt offentligt ägande är önskvärt

För att tillgodose naturvårdens och friluftslivets anspråk i Åvaområdet behövs fortsatt långsiktigt ägande och aktiv förvaltning med naturvårdens och friluftslivets intressen i fokus. Det är stiftelsens uppfattning att detta kan försvåras om Åvaområdet säljs. En försäljning riskerar att äventyra Åvaområdets stora helhetsvärden för Storstockholm och dess invånare. Vår ambition är att istället genom samverkan med markägaren, utveckling och god förvaltning förstärka områdets attraktivitet och värde - för hälsa och välbefinnande, för biologisk mångfald och för regional turismutveckling.

Åvaområdets strategiska betydelse tillsammans med stora hänsynskrävande natur- och friluftsvärden, i kombination med ett högt besöksstryck och starka restriktioner för markanvändningen, gör att Stiftelsen förordar ett samlat offentligt ägande av Åva också i framtiden. Vi ser gärna ett fortsatt ägande av Stockholms stad. Det skulle borga för en långsiktigt god förvaltning, i linje med stadens långvariga ansvar för Tyresta.

Alternativa driftsformer

Stiftelsen förespråkar att den aktuella utredningen av Åva gårds framtida utveckling också belyser alternativa sätt att driva Åva gård, som både kan gynna reservatets naturvärden och ge en bättre ekonomi för såväl investeringar som löpande drift. Exempel är en mer extensiv betesdrift med köttjur/dikor, med ligghall istället för ladugård, etc.

Fortsatt dialog

Stiftelsen Tyrestaskogen har träffat företrädare för Fastighetskontoret och tagit del av överväganden och underlag för utredningen. Ärendet har diskuterat i stiftelsens styrelse. Med tanke på ärendets stora betydelse har Stiftelsen också informerat Naturvårdsverket om situationen och den pågående utredningen, och avser att ha fortlöpande diskussion med verket under hand.

Vi är angelägna att följa utredningsarbetet om Åvaområdets framtid via en löpande dialog med Stockholms stads tjänstemän och politiker, och att detta sker innan några formella beslut tas.

För Stiftelsen Tyrestaskogen

Anders Nyén
Ordförande

Per Wallsten
Nationalparkschef, Vd

Kopia till:

Stiftelsens styrelseledamöter
Naturvårdsverket, chefen för naturavdelningen Claes Svedlindh
Länsstyrelsen, naturvårdschef Mia Olausson
Stockholms stad, fastighetsdirektör Åsa Öttenius,
Haninge och Tyresö kommuner